

Received / Makale Geliş Tarihi 08.09.2023
Published / Yayınlanma Tarihi 29.10.2023
Volume / Issue (Cilt/Sayı)-ss/pp 10(29 Ekim 100. Yıl Özel Sayısı), 104-113

Research Article / Araştırma Makalesi
10.5281/zenodo.10055854

Ramazan Gül

<https://orcid.org/0009-0002-6935-1784>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Ömer Alan

<https://orcid.org/0009-0004-0578-5086>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Süleyman Akkum

<https://orcid.org/0009-0005-3434-2599>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Serhat Süer

<https://orcid.org/0009-0001-4285-5475>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Özlem Önder Yaşar

<https://orcid.org/0009-0007-2363-2675>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Ercan Dülge

<https://orcid.org/0009-0002-2610-3713>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Medeni Sanlı

<https://orcid.org/0009-0007-5286-8417>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Öğretmenlik Meslek İmajının Veli Görüşlerine Göre İncelenmesi

Examining the Image of Teaching Profession According to Parents' Views

ÖZET

Öğretmenlik meslek imajı, eğitim sisteminin işleyişi ve öğrenci başarısı üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptir. Pozitif bir meslek imajı, öğretmenlerin özverili çalışmalarını teşvik edebilir, öğrenciler arasında güven ve saygı oluşturabilir ve toplumun eğitime olan güvenini artırabilir. Öte yandan, negatif bir meslek imajı, öğretmenlerin motivasyonunu düşürebilir, öğrenci-öğretmen ilişkilerini olumsuz etkileyebilir ve eğitim politikalarının uygulanmasını zorlaştırabilir. Eğitim, bir toplumun temel taşıdır ve bu süreçte öğretmenler, bilgi ve değerleri aktaran önemli figürlerdir. Toplumun eğitime ve öğretmenlere yönelik algısı, eğitim politikaları ve uygulamalarını etkiler. Öğretmenlerin meslek imajı, bu algının bir parçasıdır. Toplum, öğretmenleri eğitimin kalitesinin belirleyicileri olarak görür ve bu nedenle öğretmenlik mesleğinin algılanan kalitesi, eğitim sistemini şekillendirir. Bu çalışmada öğretmenlik meslek imajının veliler tarafından nasıl algılandığını belirlemek amacıyla tarama modeli kullanılmıştır. İlkokulda öğrenim gören öğrencilerin velilerinin öğretmenlik meslek imajına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla "Öğretmenlik Mesleği İmajı Ölçeği" kullanılmıştır. Sonuç olarak, öğretmenlik mesleği ile ilgili algılar ve görüşler karmaşıktır ve çeşitli faktörlere dayalı olarak değişmektedir. Bu sonuçlar, eğitim politikalarının ve toplumun öğretmenlere daha fazla destek sağlama çabalarının şekillendirilmesine yardımcı olabilir. Özellikle öğretmenlerin toplum tarafından daha fazla önemsenmesi, sevilmesi ve saygı görmesi için stratejiler geliştirilmesi önemlidir. Ayrıca, öğretmenlerin güvenilirliklerini korumak ve mesleğin prestijini artırmak için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Veli, Öğretmen, Mesleki İmaj.

ABSTRACT

The image of the teaching profession has a direct impact on the functioning of the education system and student achievement. A positive professional image can encourage teachers' dedication, build trust and respect among students, and increase public confidence in the education system. On the other hand, a negative professional image can demotivate teachers, negatively affect student-teacher relationships and make it difficult to implement educational policies. Education is the cornerstone of a society and teachers are important figures in this process, transmitting knowledge and values. Society's perception of the education system and teachers affects educational policies and practices. The professional image of teachers is part of this perception. Society sees teachers as the determinants of the quality of education and therefore the perceived quality of the teaching profession shapes the education system. In this study, a survey model was used to determine how the image of the teaching profession is perceived by parents. The "Teaching Profession Image Scale" was used to determine the views of parents of primary school students on the image of the teaching profession. In conclusion, perceptions and opinions about the teaching profession are complex and change based on various factors. These results can help shape educational policies and society's efforts to provide more support for teachers. In particular, it is important to develop strategies to make teachers more valued, liked and respected by society. In addition, efforts need to be made to maintain teachers' credibility and increase the prestige of the profession.

Keywords: Parents, Teacher, Professional Image.

1. GİRİŞ

İnsanlar, farklı öğrenme yöntemleri ve bilgiye erişim yolları kullanabilirler. Ancak, genellikle bir rehberin rehberliğine ihtiyaç duyarlar. Bu nedenle, öğrenen kişilere yardımcı olacak bir öğretmene ihtiyaç vardır. Okçabol'un ifadesiyle, "bilgisi olanların, bilmeyenlere bir şeyler öğretmesi, insanlık tarihi kadar eski bir uygulamadır... Tarihsel süreçte öğretilmesi gereken konular arttıkça, öğrenme işlevi ve öğretmenlik de giderek daha fazla önem kazanmıştır." Öğrenme süreci, bireylerin kendi çabalarıyla gerçekleşse de yapılandırılmış bir öğrenme sürecinde öğretmenin rolü ikincil bir öneme sahiptir (Okçabol, 2005).

Öğretmenliğin bir meslek olarak ortaya çıkışı insanlık tarihi kadar eski olabilir ancak örgütlü eğitime geçilmesinden itibaren öğretmenliğin öneminin arttığı söylenebilir. Öğretmenler, toplumdaki bireylerin hayata başladıkları ve sosyal sürecin hızlandığı ilk dönem olan okul hayatlarında en çok birlikte vakit geçirdikleri kişilerdir. Son yıllarda özellikle anne ve babaların çoğunlukla tüm gün ve vardiyalı çalıştıklarından dolayı çocuklar ebeveynlerinden çok öğretmenleriyle vakit geçirmektedir. Böyle bir durum toplumun ve ailenin öğretmene yönelik beklentilerini artırmaktadır. Bu beklentilerin bir sonucu olarak öğretmen ailedeki boşlukları dolduran bir aile üyesi haline gelmiş, görev kapsamı artmış ve sorumluluğu artmıştır. Bu beklentilerin ne ölçüde karşılandığı, toplumun öğretmen algısını ve öğretmene bakış açısını şekillendirmektedir (Doğan, 2020).

Her meslekte olduğu gibi öğretmenlik mesleğinde de hayatın her aşamasında sevilen ve iz bırakan kaliteli ve değerli öğretmenler olduğu gibi, işini hakkıyla yapmayan ve öğrenciler tarafından takdir edilmeyen öğretmenler de bulunmaktadır. "Mesela hemen herkesin unutulmayacak bir öğretmeni vardır. İlk öğretmenlerimizi her zaman isimleriyle, yaşanmış tatlı ve acı anılarıyla hatırlayabiliriz (Çelikten, 2005). Toplumun bir mesleğe atfettiği önem ve değeri ifade eden mesleki statü, öğretmenlerin kişisel ve mesleki özellikleri, mesleğin kendine özgü yönleri ve medyada öğretmenlerle ilgili yer alan haberler ve programlar, insanların zihinlerinde bir öğretmen portresi oluşturur. Bu oluşturulan portre, yalnızca bireysel öğretmenleri değil, aynı zamanda bu mesleği icra eden tüm öğretmenleri içeren daha ayrıntılı bir imaja dönüşebilir. Bu imaj bazen olumlu nitelikte olabilirken bazen de olumsuz nitelikte olabilir. Sonuç olarak, toplumun zihninde oluşturulan bu portre, "öğretmen imajı" olarak adlandırılır (Doğan, 2020).

Öğretmenlik meslek imajı, eğitim sisteminin işleyişi ve öğrenci başarısı üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptir. Pozitif bir meslek imajı, öğretmenlerin özverili çalışmalarını teşvik edebilir, öğrenciler arasında güven ve saygı oluşturabilir ve toplumun eğitim sistemine olan güvenini artırabilir. Öte yandan, negatif bir meslek imajı, öğretmenlerin motivasyonunu düşürebilir, öğrenci-öğretmen ilişkilerini olumsuz etkileyebilir ve eğitim politikalarının uygulanmasını zorlaştırabilir. Eğitim, bir toplumun temel taşıdır ve bu süreçte öğretmenler, bilgi ve değerleri aktaran önemli figürlerdir. Toplumun eğitim sistemine ve öğretmenlere yönelik algısı, eğitim politikaları ve uygulamalarını etkiler. Öğretmenlerin meslek imajı, bu algının bir parçasıdır. Toplum, öğretmenleri eğitim kalitesinin belirleyicileri olarak görür ve bu nedenle öğretmenlik mesleğinin algılanan kalitesi, eğitim sistemini şekillendirir.

Öğretmenlik mesleği, farklı bakış açılarıyla hem çok popüler bir meslek hem de toplumun yüklediği görev ve sorumluluklar nedeniyle çok eleştiri alan bir meslek haline gelmiştir. Çocuğun hayatının ilk yıllarından itibaren tanıştığı ve örnek aldığı öğretmenin toplumda zaman zaman farklı imajları olmuştur. Çünkü mesleğe ilişkin imaj, çağın gereklerine göre belirli aralıklarla oluşmaktadır (Akyüz, 2019).

Toplumsal ve kültürel alanda geçmişten günümüze öğretmenlik mesleğinin kutsallığı vurgulanmasına rağmen toplumsal imaj algısı hep aynı kalmamıştır. Öğretmenlerin kendi imaj algılarını ekonomik şartlarına ve toplum tarafında algılanma biçimine göre tanımlamıştır (Kahraman & Çelik, 2020). Orhan ve Özdemir'in (2020) çalışmasında öğretmenlerin kendi mesleklerine ilişkin imaj algısının geçmişe göre daha olumsuz olduğu; Ünsal ve Bağçeci'nin (2016) çalışmasında ise öğretmenlik mesleğinin statüsünün düşük olduğu; Sönmez ve Cemaloğlu'nun (2017) çalışmasında öğretmenlerin mesleğin genel imajına ilişkin algılarının olumsuz olduğu vurgulanmıştır.

Veliler, çocuklarının eğitim sürecinde önemli bir rol oynarlar. Çocukların öğretmenleriyle olan ilişkileri ve eğitimden beklentileri, veli görüşleri tarafından şekillenir. Velilerin öğretmenlik meslek imajı, çocuklarının eğitimine yönelik tutumlarını etkileyebilir. Bu nedenle, velilerin öğretmenler hakkındaki görüşlerinin anlaşılması, eğitim politikalarının ve uygulamalarının daha etkili bir şekilde geliştirilmesine katkı sağlayabilir.

2. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeline, evren ve örnekleme, veri toplama araçlarına, verilerin toplanması ve verilerin analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, öğretmenlik meslek imajının veliler tarafından nasıl algılandığını belirlemek amacıyla bir tarama modeli kullanmıştır. Tarama modeli, araştırma konusuyla ilgili mevcut durumu geçmiş veya mevcut zaman diliminde belirlemeyi hedefleyen bir araştırma yaklaşımıdır. Tarama araştırmaları, doğadaki değişkenleri, durumları veya olayları değiştirmeden, mevcut haliyle tanımlamayı amaçlar. Tarama araştırmaları, araştırma örneklemini oluşturan gruptaki kişilerin konuyla ilgili bilgilerini, algılarını ve tutumlarını belirlemek için kullanılır (Tuncer, 2020).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, bir ilkokulda öğrenim gören öğrencilerin 250 kişilik veli grubu oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, ilkokulda öğrenim gören öğrencilerin velilerinin öğretmenlik meslek imajına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla Özgenel ve arkadaşları (2019) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleği İmajı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 19 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin genel Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı, 0.86 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca, ölçeğin güvenirliğini değerlendirmek için bağımsız gruplar arası t-testi sonuçlarına göre, alt ve üst %27’lik gruplar arasında maddelerin ve faktörlerin ayırt edici olduğu görülmüş; ayrıca madde toplamı ve madde kalanı ile ilgili korelasyon değerlerinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Faktörler arasındaki korelasyon katsayıları ve test-tekrar test çalışması sonuçları da göstermiştir ki ölçeğin tümü için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu kanıtlanmıştır. Ölçekteki sorulara verilen yanıtlar Tamamen Katılıyorum, Katılıyorum, Kısmen Katılıyorum, Katılmıyorum, Hiç Katılmıyorum olmak üzere 5’li Likert şeklinde derecelendirilmiştir (Özgenel vd., 2019).

Tablo 1. Öğretmenlik Mesleği İmajı Ölçeğindeki Derecelendirmenin Puan Dağılımı

Seçenekler	Puanlar	Puan Aralığı	Ölçek Değerlendirme
Hiç Katılmıyorum	1	1.00-1.80	Yetersiz
Katılmıyorum	2	1.81-2.60	Alt düzey
Kısmen Katılıyorum	3	2.61-3.40	Orta düzey
Katılıyorum	4	3.41-4.20	Üst düzey
Tamamen Katılıyorum	5	4.21-5.00	Çok üst düzey

Araştırmada kullanılan ölçekte yer alan maddelerin cevaplanmasında kullanılan derecelendirme 5. Tamamen Katılıyorum, 4. Katılıyorum, 3. Kısmen Katılıyorum, 2. Katılmıyorum ve 1. Katılmıyorum şeklindedir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırma verileri, SPSS yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde ortalama, frekans, yüzde ve standart sapma gibi betimsel istatistik yöntemleri kullanılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrenci velilerinin demografik verilerin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyetine Değişkenine İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Cinsiyet	f	%	Geç.%	Yığ. %
Kadın	153	61,20	61,20	61,20
Erkek	97	38,80	38,80	100
Toplam	250	100	100	

Cinsiyet değişkenine göre dağılım oranı %61,20 ile kadın veliler, %38,80 ile de erkek veliler şeklindedir.

3.2. Ölçek Maddelerine İlişkin Bulgular

Velilerin Öğretmenlik Mesleği İmajı Ölçeğine katılım düzeylerine yönelik ölçek maddelerine verdikleri cevapların sonuçları Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlik Mesleği İmajı Ölçeği Madde Katılım Düzeyleri

Maddeler		n	\bar{x}	ss
1	Öğretmenler, alçakgönüllü kişilerdir.	250	4,46	0,945
2	Öğretmenler, yardımsever kişilerdir.	250	4,20	1,125
3	Öğretmenler, anlayışlı ve hoşgörülü kişilerdir.	250	4,16	0,748
4	Öğretmenler, güler yüzlü kişilerdir.	250	3,94	0,852
5	Öğretmenler, örnek alınan kişilerdir.	250	3,92	0,571
6	Öğretmenler, eleştiri ve öneriye açıktır.	250	3,61	0,830
7	Öğretmenler, adaletli kişilerdir.	250	3,67	0,717
8	Öğretmenler, güvenilir kişilerdir.	250	4,05	1,537
9	Öğretmenlik, sorumluluk gerektiren bir meslektir.	250	4,58	0,938
10	Öğretmenlik, özveri gerektiren bir meslektir.	250	4,48	1,342
11	Öğretmenlik, sabır gerektiren bir meslektir.	250	4,26	1,821
12	Öğretmenlik, fedakârlık gerektiren bir meslektir.	250	4,20	1,483
13	Öğretmenler, toplum tarafından önemsenmektedir.	250	3,21	0,742
14	Öğretmenler, toplum tarafından sevilmektedir.	250	3,73	0,948
15	Öğretmenlik, toplumda prestijli bir meslektir.	250	2,92	1,381
16	Öğretmenlerin, toplumda olumlu bir imajı bulunmaktadır.	250	3,20	1,216
17	Öğretmenlik, güvencesi olan bir meslek olduğu için tercih edilmektedir.	250	4,22	1,289
18	Öğretmenlik, rahat bir meslek olduğu için tercih edilmektedir.	250	4,16	0,901
19	Öğretmenlik, toplumda saygın bir meslek olduğu için tercih edilmektedir.	250	3,69	1,007

Ölçek maddelerinin ortalamalarına bakıldığında maddelere olumlu yönde cevaplar verilmiştir. Ortalaması en düşük olan madde “Öğretmenlik, toplumda prestijli bir meslektir” iken ortalaması en yüksek olan madde ise “Öğretmenlik, sorumluluk gerektiren bir meslektir” maddesidir.

3.3. Ölçek Maddelerine Verilen Cevaplara İlişkin Bulgular

Bu bölüm, ölçek maddelerine verilen cevapları içermektedir.

Tablo 4. “Öğretmenler, alçakgönüllü kişilerdir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	5	1,98	1,98	1,98
Katılmıyorum	10	3,97	3,97	5,95
Kısmen katılıyorum	10	3,97	3,97	9,92
Katılıyorum	76	30,16	30,16	40,08
Tamamen katılıyorum	151	59,92	59,92	100,00
Toplam	252	100	100	

Öğretmenler, alçakgönüllü kişilerdir maddesine 5 kişi hiç katılmıyorum (%1,98), 10 kişi katılmıyorum (%3,97), 10 kişi kısmen katılıyorum (%3,97), 76 kişi katılıyorum (%30,16) ve 151 kişi tamamen katılıyorum (%59,92) cevaplarını vermiştir.

Tablo 5. “Öğretmenler, yardımsever kişilerdir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	10	4,00	4,00	4,00
Katılmıyorum	15	6,00	6,00	10,00
Kısmen katılıyorum	10	4,00	4,00	14,00
Katılıyorum	95	38,00	38,00	52,00
Tamamen katılıyorum	120	48,00	48,00	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenler, yardımsever kişilerdir maddesine 10 kişi hiç katılmıyorum (%4,00), 15 kişi katılmıyorum (%6,00), 10 kişi kısmen katılıyorum (%4,00), 95 kişi katılıyorum (%38,00) ve 120 kişi tamamen katılıyorum (%48,00) cevaplarını vermiştir.

Tablo 6. “Öğretmenler anlayışlı ve hoşgörülü kişilerdir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	5	2,00	2,00	2,00
Katılmıyorum	21	8,40	8,40	10,40
Kısmen katılıyorum	8	3,20	3,20	13,60
Katılıyorum	110	44,00	44,00	57,60
Tamamen katılıyorum	106	42,40	42,40	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenler anlayışlı ve hoşgörülü kişilerdir maddesine 5 kişi hiç katılmıyorum (%2), 21 kişi katılmıyorum (%8,40), 8 kişi kısmen katılıyorum (%3,20), 110 kişi katılıyorum (%44,00) ve 106 kişi tamamen katılıyorum (%42,40) cevaplarını vermiştir.

Tablo 7. “Öğretmenler, güler yüzlü kişilerdir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	10	4,00	4,00	4,00
Katılmıyorum	25	10,00	10,00	14,00
Kısmen katılıyorum	15	6,00	6,00	20,00
Katılıyorum	120	48,00	48,00	68,00
Tamamen katılıyorum	80	32,00	32,00	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenler, güler yüzlü kişilerdir maddesine 10 kişi hiç katılmıyorum (%4), 25 kişi katılmıyorum (%10,00), 15 kişi kısmen katılıyorum (%6,00), 120 kişi katılıyorum (%48,00) ve 80 kişi tamamen katılıyorum (%32,00) cevaplarını vermiştir.

Tablo 8. “Öğretmenler, örnek alınan kişilerdir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	8	3,20	3,20	3,20
Katılmıyorum	10	4,00	4,00	7,20
Kısmen katılıyorum	50	20,00	20,00	27,20
Katılıyorum	107	42,80	42,80	70,00
Tamamen katılıyorum	75	30,00	30,00	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenler, örnek alınan kişilerdir maddesine 8 kişi hiç katılmıyorum (%3,20), 10 kişi katılmıyorum (%4,00), 50 kişi kısmen katılıyorum (%20,00), 107 kişi katılıyorum (%42,80) ve 75 kişi tamamen katılıyorum (%30,00) cevaplarını vermiştir.

Tablo 9. “Öğretmenler, eleştiri ve öneriye açıktır” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	20	8,00	8,00	8,00
Katılmıyorum	25	10,00	10,00	18,00
Kısmen katılıyorum	51	20,40	20,40	38,40
Katılıyorum	90	36,00	36,00	74,40
Tamamen katılıyorum	64	25,60	25,60	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenler, eleştiri ve öneriye açıktır maddesine 20 kişi hiç katılmıyorum (%8,00), 25 kişi katılmıyorum (%10,00), 51 kişi kısmen katılıyorum (%20,40), 90 kişi katılıyorum (%36,00) ve 64 kişi tamamen katılıyorum (%25,60) cevaplarını vermiştir.

Tablo 10. “Öğretmenler, adaletli kişilerdir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	16	6,40	6,40	6,40
Katılmıyorum	23	9,20	9,20	15,60
Kısmen katılıyorum	45	18,00	18,00	33,60
Katılıyorum	111	44,40	44,40	78,00
Tamamen katılıyorum	55	22,00	22,00	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenler, adaletli kişilerdir maddesine 16 kişi hiç katılmıyorum (%6,40), 23 kişi katılmıyorum (%9,20), 45 kişi kısmen katılıyorum (%18,00), 111 kişi katılıyorum (%44,40) ve 55 kişi tamamen katılıyorum (%22,00) cevaplarını vermiştir.

Tablo 11. “Öğretmenler, güvenilir kişilerdir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	9	3,60	3,60	3,60
Katılmıyorum	13	5,20	5,20	8,80
Kısmen katılıyorum	25	10,00	10,00	18,80
Katılıyorum	112	44,80	44,80	63,60
Tamamen katılıyorum	91	36,40	36,40	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenler, güvenilir kişilerdir maddesine 9 kişi hiç katılmıyorum (%3,60), 13 kişi katılmıyorum (%5,20), 25 kişi kısmen katılıyorum (%10,00), 112 kişi katılıyorum (%44,80) ve 91 kişi tamamen katılıyorum (%36,40) cevaplarını vermiştir.

Tablo 12. “Öğretmenlik, sorumluluk gerektiren bir meslektir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	2	0,80	0,80	0,80
Katılmıyorum	5	2,00	2,00	2,80
Kısmen katılıyorum	10	4,00	4,00	6,80
Katılıyorum	75	30,00	30,00	36,80

Tamamen katılıyorum	158	63,20	63,20	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenlik, sorumluluk gerektiren bir meslektir maddesine 2 kişi hiç katılmıyorum (%0,80), 5 kişi katılmıyorum (%2,00), 10 kişi kısmen katılıyorum (%4,00), 75 kişi katılıyorum (%30,00) ve 158 kişi tamamen katılıyorum (%63,20) cevaplarını vermiştir.

Tablo 13. “Öğretmenlik, özveri gerektiren bir meslektir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	1	0,40	0,40	0,40
Katılmıyorum	8	3,20	3,20	3,60
Kısmen katılıyorum	5	2,00	2,00	5,60
Katılıyorum	90	36,00	36,00	41,60
Tamamen katılıyorum	146	58,40	58,40	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenlik, özveri gerektiren bir meslektir maddesine 1 kişi hiç katılmıyorum (%0,40), 8 kişi katılmıyorum (%3,20), 5 kişi kısmen katılıyorum (%2,00), 90 kişi katılıyorum (%36,00) ve 146 kişi tamamen katılıyorum (%58,40) cevaplarını vermiştir.

Tablo 14. “Öğretmenlik, sabır gerektiren bir meslektir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	5	2,00	2,00	2,00
Katılmıyorum	14	5,60	5,60	7,60
Kısmen katılıyorum	23	9,20	9,20	16,80
Katılıyorum	76	30,40	30,40	47,20
Tamamen katılıyorum	132	52,80	52,80	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenlik, sabır gerektiren bir meslektir maddesine 5 kişi hiç katılmıyorum (%2,00), 14 kişi katılmıyorum (%5,60), 23 kişi kısmen katılıyorum (%9,20), 76 kişi katılıyorum (%30,40) ve 132 kişi tamamen katılıyorum (%52,80) cevaplarını vermiştir.

Tablo 15. “Öğretmenlik, fedakârlık gerektiren bir meslektir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	4	1,60	1,60	1,60
Katılmıyorum	9	3,60	3,60	5,20
Kısmen katılıyorum	35	14,00	14,00	19,20
Katılıyorum	86	34,40	34,40	53,60
Tamamen katılıyorum	116	46,40	46,40	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenlik, fedakârlık gerektiren bir meslektir maddesine 4 kişi hiç katılmıyorum (%1,60), 9 kişi katılmıyorum (%3,60), 35 kişi kısmen katılıyorum (%14,00), 86 kişi katılıyorum (%34,40) ve 116 kişi tamamen katılıyorum (%46,40) cevaplarını vermiştir.

Tablo 16. “Öğretmenler, toplum tarafından önemsenmektedir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	25	10,00	10,00	10,00
Katılmıyorum	46	18,40	18,40	28,40
Kısmen katılıyorum	80	32,00	32,00	60,40
Katılıyorum	49	19,60	19,60	80,00
Tamamen katılıyorum	50	20,00	20,00	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenler, toplum tarafından önemsenmektedir maddesine 25 kişi hiç katılmıyorum (%10,00), 46 kişi katılmıyorum (%18,40), 80 kişi kısmen katılıyorum (%32,00), 49 kişi katılıyorum (%19,60) ve 50 kişi tamamen katılıyorum (%20,00) cevaplarını vermiştir.

Tablo 17. “Öğretmenler, toplum tarafından sevilmetedir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	10	4,00	4,00	4,00
Katılmıyorum	29	11,60	11,60	15,60
Kısmen katılıyorum	55	22,00	22,00	37,60
Katılıyorum	80	32,00	32,00	69,60
Tamamen katılıyorum	76	30,40	30,40	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenler, toplum tarafından sevilmetedir maddesine 10 kişi hiç katılmıyorum (%4,00), 29 kişi katılmıyorum (%11,60), 55 kişi kısmen katılıyorum (%22,00), 80 kişi katılıyorum (%32,00) ve 76 kişi tamamen katılıyorum (%30,40) cevaplarını vermiştir.

Tablo 18. “Öğretmenlik, toplumda prestijli bir meslektir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	41	16,40	16,40	16,40
Katılmıyorum	45	18,00	18,00	34,40
Kısmen katılıyorum	90	36,00	36,00	70,40
Katılıyorum	39	15,60	15,60	86,00
Tamamen katılıyorum	35	14,00	14,00	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenlik, toplumda prestijli bir meslektir maddesine 41 kişi hiç katılmıyorum (%16,40), 45 kişi katılmıyorum (%18,00), 90 kişi kısmen katılıyorum (%36,00), 39 kişi katılıyorum (%15,60) ve 35 kişi tamamen katılıyorum (%14,00) cevaplarını vermiştir.

Tablo 19. “Öğretmenlerin, toplumda olumlu bir imajı bulunmaktadır” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	26	10,40	10,40	10,40
Katılmıyorum	35	14,00	14,00	24,40
Kısmen katılıyorum	95	38,00	38,00	62,40
Katılıyorum	51	20,40	20,40	82,80
Tamamen katılıyorum	43	17,20	17,20	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenlerin, toplumda olumlu bir imajı bulunmaktadır maddesine 26 kişi hiç katılmıyorum (%10,40), 35 kişi katılmıyorum (%14,00), 95 kişi kısmen katılıyorum (%38,00), 51 kişi katılıyorum (%20,40) ve 43 kişi tamamen katılıyorum (%17,20) cevaplarını vermiştir.

Tablo 20. “Öğretmenlik, güvencesi olan bir meslek olduğu için tercih edilmektedir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	5	2,00	2,00	2,00
Katılmıyorum	14	5,60	5,60	7,60
Kısmen katılıyorum	19	7,60	7,60	15,20
Katılıyorum	93	37,20	37,20	52,40
Tamamen katılıyorum	119	47,60	47,60	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenlik, güvencesi olan bir meslek olduğu için tercih edilmektedir maddesine 5 kişi hiç katılmıyorum (%2,00), 14 kişi katılmıyorum (%5,60), 19 kişi kısmen katılıyorum (%7,60), 93 kişi katılıyorum (%37,20) ve 119 kişi tamamen katılıyorum (%47,60) cevaplarını vermiştir.

Tablo 21. “Öğretmenlik, rahat bir meslek olduğu için tercih edilmektedir” Maddesine Katılım Düzeyleri

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	3	1,20	1,20	1,20
Katılmıyorum	11	4,40	4,40	5,60
Kısmen katılıyorum	25	10,00	10,00	15,60
Katılıyorum	115	46,00	46,00	61,60
Tamamen katılıyorum	96	38,40	38,40	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenlik, rahat bir meslek olduğu için tercih edilmektedir maddesine 3 kişi hiç katılmıyorum (%1,20), 11 kişi katılmıyorum (%4,40), 25 kişi kısmen katılıyorum (%10,0), 115 kişi katılıyorum (%46,00) ve 96 kişi tamamen katılıyorum (%38,40) cevaplarını vermiştir.

Tablo 22. “Öğretmenlik, toplumda saygın bir meslek olduğu için tercih edilmektedir”

Cevaplar	f	%	Geç.%	Yığ. %
Hiç katılmıyorum	25	10,00	10,00	10,00
Katılmıyorum	21	8,40	8,40	18,40
Kısmen katılıyorum	45	18,00	18,00	36,40
Katılıyorum	75	30,00	30,00	66,40
Tamamen katılıyorum	84	33,60	33,60	100,00
Toplam	250	100	100	

Öğretmenlik, toplumda saygın bir meslek olduğu için tercih edilmektedir maddesine 25 kişi hiç katılmıyorum (%10,00), 21 kişi katılmıyorum (%8,40), 45 kişi kısmen katılıyorum (%18,00), 75 kişi katılıyorum (%30,00) ve 84 kişi tamamen katılıyorum (%33,60) cevaplarını vermiştir.

"Öğretmenlik Mesleği İmajı Ölçeği" sonuçlarına göre, öğretmenlik mesleğinin toplum nezdindeki algısı ve görüşleri aşağıdaki başlıklar altında ayrıntılı bir şekilde inceleyebiliriz:

Alçakgönüllülük ve Yardımseverlik; katılımcılar, öğretmenleri alçakgönüllü kişiler olarak görmektedir (Ortalama: 4,46). Yardımseverlik konusunda da olumlu bir algı vardır (Ortalama: 4,20). Bu sonuçlar, öğretmenlerin toplumun yardımseverlik ve alçakgönüllülük beklentilerine cevap verdiğini göstermektedir.

Anlayış ve Hoşgörü; öğretmenler, katılımcılar tarafından anlayışlı ve hoşgörülü kişiler olarak görülmektedir (Ortalama: 4,16). Bu sonuçlar, öğretmenlerin öğrencilere karşı anlayışlı ve sabırlı olduklarına dair bir algının olduğunu göstermektedir.

Güler Yüz ve Örnek Alınan Kişiler; katılımcılar, öğretmenlerin genellikle güler yüzlü ve örnek alınan kişiler olduğunu düşünmektedir (Ortalama: 3,94 ve 3,92). Bu, öğretmenlerin öğrenciler için olumlu bir rol model olduklarına dair bir inancı yansıtmaktadır.

Eleştiri ve Öneriye Açıklık; öğretmenlerin eleştiri ve önerilere açık olduğu görüşü daha ılımlı bir şekilde ifade edilmiştir (Ortalama: 3,61).

Adalet; öğretmenlerin adaletli kişiler olduğu algısı ortalamanın üzerindedir (Ortalama: 3,67).

Güvenilirlik; öğretmenlerin güvenilir kişiler olduğu sonucuna varılmasına rağmen standart sapma oldukça yüksektir, yani bu konuda katılımcılar arasında farklı görüşler bulunmaktadır (Ortalama: 4,05).

Meslek Gereklilikleri; öğretmenlik, sorumluluk gerektiren bir meslek olarak algılanmaktadır (Ortalama: 4,58). Özveri, sabır ve fedakârlık gerektiren bir meslek olarak görülmektedir (Ortalama: 4,48, 4,26 ve 4,20 sırasıyla).

Toplumsal Algı; öğretmenler, toplum tarafından önemsenmek ve sevilme konularında daha düşük ortalama puanlar almıştır (Ortalama: 3,21 ve 3,73). Öğretmenliğin toplumda prestijli bir meslek olarak algılandığı sonucu öne çıkmıştır (Ortalama: 2,92). Öğretmenlerin toplumda olumlu bir imaja sahip olduklarına dair algılar daha ılımlıdır (Ortalama: 3,20).

Tercih Sebepleri; velilerin algılarına göre öğretmenlik, güvence ve rahatlık sağladığı için tercih edilmektedir (Ortalama: 4,22 ve 4,16). - Ancak, saygın bir meslek olarak görülme konusunda daha ortalamanın altındadır (Ortalama: 3,69).

Sonuç olarak, öğretmenlik mesleği toplumun çeşitli algılarına sahiptir. Öğretmenlerin daha fazla saygı görmesi, tercih edilmesi ve desteklenmesi için prestijlerinin artırılması, güvenilirliklerinin korunması, ve toplumsal algının iyileştirilmesi önemlidir. Ayrıca, öğretmenlerin eğitim ve mesleki gelişimlerine yatırım yapılmalıdır. Bu öneriler, öğretmenlik mesleğinin toplumun gözündeki imajını güçlendirmek için kullanılabilir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada, ilkokulda öğrenim gören öğrencilerin velilerinin öğretmenlik meslek imajına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla bir ölçek kullanılmıştır. Araştırmaya katkı sunan 250 öğrenci velisinin %61,20'sini kadınlar ve %38,80'ini erkekler oluşturmaktadır.

Velilerin verdiği cevaplar incelendiğinde, ölçek maddelerinin katılım düzeyleri olumlu yönde yüksek olduğu görülmektedir. Ortalaması en düşük olan madde “Öğretmenlik, toplumda prestijli bir meslektir” iken ortalaması en yüksek olan madde ise “Öğretmenlik, sorumluluk gerektiren bir meslektir” maddesidir. Bu sonuçlar, velilerin öğretmenlere karşı olumlu görüş beslediklerini göstermektedir.

Katılımcılar, öğretmenleri alçakgönüllü ve yardımsever kişiler olarak görmektedir. Bu, öğretmenlerin sosyal yardım ve empati duygularını ön plana çıkardığına işaret edebilir. Özellikle bu iki madde yüksek ortalama puanlara sahiptir, bu da öğretmenlerin toplumun yardımseverlik ve alçakgönüllülük beklentilerine yanıt verdiğini gösterir.

Öğretmenlik mesleği, katılımcılar tarafından büyük bir sorumluluk gerektiren bir meslek olarak algılanmaktadır. Bu, öğretmenlerin öğrencilerin eğitimini başarıyla yönlendirmek ve onlara rehberlik etmekle yükümlü olduklarına dair bir farkındalığın olduğunu gösterir.

Öğretmenlerin güvenilir kişiler olarak algılanmasına rağmen, standart sapma oldukça yüksektir. Bu, öğretmenlerin güvenilirliği konusunda katılımcılar arasında farklı görüşlerin olduğunu gösterir. Öğretmenlerin bu konuda daha fazla tutarlılık kazanmasına yardımcı olacak çalışmalar yapılabilir.

Öğretmenlik mesleği, toplumda düşük bir prestijle algılanmaktadır. Bu, mesleğin toplumda daha fazla değer görmesi ve daha cazip hale getirilmesi gerektiğini vurgular. Öğretmenlik mesleğinin prestijini artırmak, genç yeteneklerin bu alana ilgisini çekebilir.

Öğretmenlik mesleğinin tercih edilme nedenleri arasında, güvence ve rahatlık daha yüksek ortalama puanlara sahiptir. Ancak, saygın bir meslek olarak görülme konusunda daha düşük bir ortalama vardır. Bu, mesleğin cazip hale getirilmesi için saygının artırılması gerektiğini gösterir.

Sonuç olarak, öğretmenlik mesleği ile ilgili algılar ve görüşler karmaşıktır ve çeşitli faktörlere dayalı olarak değişmektedir. Bu sonuçlar, eğitim politikalarının ve toplumun öğretmenlere daha fazla destek sağlama çabalarının şekillendirilmesine yardımcı olabilir. Özellikle öğretmenlerin toplum tarafından daha fazla önemsenmesi, sevilmesi ve saygı görmesi için stratejiler geliştirilmesi önemlidir. Ayrıca, öğretmenlerin güvenilirliklerini korumak ve mesleğin prestijini artırmak için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

5. ÖNERİLER

Bu araştırma sonuçlarına dayalı olarak, öğretmenlik mesleğinin toplum nezdinde daha fazla saygı görmesi, tercih edilmesi ve desteklenmesi için aşağıdaki önerileri sunulabilir.

Öğretmenlik mesleğinin prestijini artırmak amacıyla kamu ve özel sektör tarafından yürütülen bilinçlendirme kampanyaları düzenlemek önemlidir. Bu kampanyalar, öğretmenliği öne çıkaran hikayeleri ve başarıları vurgulamalıdır.

Öğretmenlere sürekli eğitim fırsatları sunulmalıdır. Mesleki gelişim, öğretmenlerin bilgi ve becerilerini güncel tutmalarına yardımcı olacak ve daha iyi sonuçlar elde etmelerine katkı sağlayacaktır.

Toplumun öğretmenlik mesleğini daha fazla takdir etmesi ve anlaması için, okullarda ve eğitim kurumlarında toplum katılımını artırmak önemlidir. Aileler ve topluluk üyeleri, eğitim sürecine daha fazla dahil edilmelidir.

Öğretmenlerin, mesleki görüşlerini ve önerilerini paylaşabilecekleri platformlar oluşturulmalıdır. Bu, öğretmenlerin eğitim politikalarının oluşturulmasında etkili bir rol oynamalarına yardımcı olabilir.

Okullar, öğrenci ve velilerle daha iyi bir iletişim kurma stratejileri geliştirmelidir. İyi bir iletişim, eğitim sürecini daha etkili hale getirebilir ve öğretmenlerin toplumun güvenini kazanmalarına yardımcı olabilir.

Eğitim politikaları, öğretmenlerin ihtiyaçlarına ve taleplerine daha duyarlı hale getirilmelidir. Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini destekleyen ve çalışma koşullarını iyileştiren politikalar oluşturulmalıdır.

Öğretmenlik mesleğini cazip hale getirme amacıyla, özellikle genç yeteneklere yönelik burslar, teşvikler ve meslek öncesi eğitim programları sunulmalıdır.

Öğretmenler, iş yükü ve stresle başa çıkmak için psikolojik destek kaynaklarına erişim sağlamalıdır. Psikolojik iyi olmaları, öğrencilere daha iyi hizmet verme kapasitelerini artırabilir.

Bu öneriler, öğretmenlik mesleğini daha cazip hale getirmek, öğretmenlerin toplum nezdinde daha fazla saygı görmesini sağlamak ve eğitim kalitesini artırmak için kullanılabilir. Ayrıca, bu öneriler, öğretmenlerin daha iyi çalışma koşullarına sahip olmalarını ve toplum tarafından daha fazla takdir edilmelerini teşvik edebilir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (2019). Türkiye'de Öğretmenin «Öğretmen» Ve Meslek İmajı. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 11(1), 115-121.
- Çelikten, M. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(19), 207-237.
- Doğan, Ö. (2020). *Öğretmenlerin görüşlerine göre öğretmenlik mesleğinin imajı* [Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi].
- Kahraman, Ü., & Çelik, O. T. (2020). The Status of Teaching Profession from Teachers' Points of View= Öğretmen Penceresinden Öğretmenlik Mesleğinin Statüsü. *Educational Administration: Theory & Practice*, 26(3), 519-564.
- Okçabol, R. (2005). *Öğretmen yetiştirme sistemimiz: tarihsel gelişim, bugünkü durum ve öğretmen eğitimi sorununa bir sistemler yaklaşımı*. Ütopya Yayınevi.
- Özdemir, T., & Orhan, M. (2020). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin mesleki imaj algıları ile örgütsel adanmışlık davranışları arasındaki ilişki. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 132-147.
- Özgenel, M., Metin, I. Ş. I. K., & Bahat, İ. (2019). Öğretmenlik imajı: bir ölçek geliştirme çalışması. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 52(3), 869-890.
- Sönmez, E., & Cemaloğlu, N. (2017). İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki imaj algısı ile örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(4), 2117-2141.
- Tuncer, M. (2020). Nicel araştırma desenleri. *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*, 205-228. Pegem Akademi.
- Ünsal, S., & Bağçeci, B. (2016). Teachers' views on professional image and influential factors Öğretmenlerin mesleki imajlarına ilişkin görüşleri ve mesleki imaja etki eden faktörler. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 3905-3926.